

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. november 22.*

„Fellebbezés — Zártörés miatt kiszabott bírságról szóló bizottsági határozat megsemmisítése iránti kereset — Bizonyítási teher — A bizonyítékok elferdítése — Indokolási kötelezettség — A bírság összege — Korlátlan felülvizsgálati jogkör — Az arányosság elve”

A C-89/11. P. sz. ügyben,

az **E.ON Energie AG** (székhelye: München [Németország], képviselik: A. Röhling, F. Dietrich és R. Pfromm Rechtsanwälté)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2011. február 25-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: A. Bouquet, Bottka V. és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a harmadik tanács elnökeként eljáró bíró, K. Lenaerts (előadó), G. Arestis, J. Malenovský és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. április 19-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2012. június 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

- 1 Fellebbezésében az E.ON Energie AG (a továbbiakban: E.ON Energie) az Európai Unió Törvényszékének T-141/08. sz., E.ON Energie kontra Bizottság ügyben 2010. december 15-én hozott ítéletének (EBHT 2010., II-5761. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította az 1/2003/EK tanácsi rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján zártörés miatt kiszabott bírságról szóló, 2008. január 30-i C (2008) 377 végleges bizottsági határozat (COMP/B-1/39.326 – E.ON Energie AG ügy) megsemmisítése iránt az E.ON Energie által benyújtott keresetet, amely határozatról összefoglaló közlemény jelent meg az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL C 240., 6. o.; a továbbiakban: vitatott határozat).

Jogi háttér

- 2 Az [EK 81. és az EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 20. cikke (2) bekezdésének d) pontja úgy rendelkezik, hogy „[a] Bizottság által a helyszíni vizsgálat lefolytatására felhatalmazott tisztviselők és egyéb kísérő személyek jogában áll, hogy a helyszíni vizsgálatához szükséges időre és mértékben lepecsételjenek bármilyen üzlethelyiségeket és könyveket vagy nyilvántartásokat [helyes fordítás: a Bizottság által a helyszíni vizsgálat lefolytatására felhatalmazott tisztviselők és az őket kísérő egyéb személyek a helyszíni vizsgálat időtartamára, amennyiben az annak elvégzéséhez szükséges, pecsétet helyezhetnek el valamennyi üzlethelyiségen, könyvön vagy iraton]”.
- 3 E rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében „[a] Bizottság határozattal bírságot szabhat ki a vállalkozásokra és vállalkozások társulásaira, amelynek mértéke nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 1%-át, amennyiben azok szándékosan vagy gondatlanul [...] a 20. cikk (2) bekezdésének d) pontjával összhangban a Bizottság által felhatalmazott tisztviselők vagy egyéb kísérő személyek által elhelyezett záratokat feltörik”.
- 4 Az említett rendelet 23. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság határozattal bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy vállalkozások társulásaira többek között akkor, ha azok akár szándékosan, akár gondatlanságból megsértik az EK 81. vagy az EK 82. cikket, a jogsértésben részt vevő vállalkozások és vállalkozások társulásai tekintetében pedig a bírság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át.

A jogvita előzményei

- 5 A Bizottság 2006. május 24-i határozatával az 1/2003 rendelet 20. cikkének megfelelően helyszíni vizsgálatot rendelt el az E.ON AG és az általa ellenőrzött vállalkozások helyiségeiben, a versenyellenes megállapodásokban való részvételükre vonatkozó gyanú megalapozottságának kivizsgálása érdekében. A fellebbezőnél, az E.ON Energiénél a vizsgálat 2006. május 29-én délután a Münchenben (Németország) található üzlethelyiségeiben kezdődött. Miután a felperes tudomást szerzett a vizsgálatra vonatkozó határozatról, úgy nyilatkozott, hogy azt nem kifogásolja.
- 6 A vizsgálatot a Bizottság négy képviselője és a Bundeskartellamt (német versenyhatóság) hat képviselője végezte. A 2006. május 29-i vizsgálat során az e képviselők által végzendő részletesebb vizsgálat céljából kiválasztott iratokat a G.505. sz. helyiségben helyezték el, amelyet az E.ON Energie bocsátott a Bizottság rendelkezésére. Mivel a vizsgálat aznap nem volt befejezhető, a vizsgálócsoport vezetője az említett helyiség ajtaját – amely lakkozott hangszigetelő elemekből, illetve eloxált alumíniumkeretből állt – kulccsal bezárta, és arra egy 90 x 60 mm méretű, hivatalos zárat helyezett fel (a továbbiakban: a jogvita tárgyát képező zár). A zár felületének körülbelül kétharmada az ajtószárnyra került, többi része pedig az ajtókeretre. A zár felhelyezéséről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a Bizottság, a

Bundeskartellamt és az E.ON Energie képviselői is aláírtak. A vizsgálók ezt követően elhagyták az E.ON Energie helyiségeit, és magukkal vitték a G.505. sz. helyiség nekik átadott kulcsát. Egy tájékoztatáskérésre adott válaszban – mint az a megtámadott határozat (19) preambulumbekzdéséből kitűnik – az E.ON Energie jelezte, hogy ezen, a Bizottságnak átadott kulcon kívül további 20 „mesterkulcs” volt forgalomban, amelyek lehetővé tették a G.505. sz. helyiségbe való bejutást.

- 7 A jogvita tárgyát képező zár kék színű öntapadós címke volt, felső és alsó szélén sárga csíkkal, valamint az európai zászló sárga csillagaival. Az alsó sárga sáv egy feliratot tartalmazott, amely szerint a Bizottság zártörés esetén bírságot szabhat ki. A jogvita tárgyát képező zár lezárására szolgáló biztonsági fóliát (a továbbiakban: biztonsági fólia) a 3M Europe SA társaság (a továbbiakban: 3M) gyártotta 2002 decemberében.
- 8 Ha a zár a jogvita tárgyát képező zárhoz hasonlóan műanyagból van, zártörés esetén a fehér ragasztóanyag, amellyel a zárat a tartójához rögzítették, rajtamarad ez utóbbin, körülbelül 12 Didot pont (hozzávetőleg 5 mm) méretű „VOID” („ÉRVÉNYTELEN”) feliratok formájában, az öntapadós címke teljes felületén elosztva. Az eltávolított zár e területeken átlátszóvá válik, így a „VOID” feliratok a záron is láthatóvá válnak.
- 9 Amikor a vizsgálócsoport 2006. május 30-án 8 óra 45 perc körül visszatért, azt észlelte, hogy a jogvita tárgyát képező, a G.505. sz. helyiség ajtajára ragasztott, és azon még mindig megtalálható zár állapota megváltozott.
- 10 9 óra 15 perc körül a vizsgálócsoport vezetője kinyitotta a G.505. sz. helyiség ajtaját. Az ajtó kinyitásának hatására a jogvita tárgyát képező zárnak az ajtó szárnyára rögzített része levált, míg a másik rész továbbra is annak keretére ragasztva maradt.
- 11 A zártörésről jegyzőkönyvet vettek fel, amely különösen a következőket tartalmazza:
„[...]”
 - A [jogvita tárgyát képező] zár egésze körülbelül két milliméterrel magasabbra és oldalra tolódott, így ragasztómaradékok voltak láthatók a [jogvita tárgyát képező] zár alatt, és tőle jobbra.
 - A »VOID« felirat világosan látható volt a [jogvita tárgyát képező] zár felületének egészén, amely továbbra is a kereten, illetve az ajtón helyezkedett el, és amely nem volt letépvé.
 - Miután a Bizottság [tisztviselője] (K.) kinyitotta az ajtót – aminek során a [jogvita tárgyát képező] zár érintetlen maradt, vagyis azt nem tépték le – a »VOID« felirat fehér nyomai voltak láthatók a [jogvita tárgyát képező] zár hátoldalán (ragasztási felület).
 - Amikor a zárat eltávolítják, a fehér »VOID« felirat rendszerint a tartón marad, ami nagymértékben a jelen esetben is így történt, a felirat ugyanis ténylegesen az ajtó felületén volt megtalálható.
 - Számos fehér nyom volt megtalálható emellett a [jogvita tárgyát képező] zár ragasztási felületén is, nem a »VOID« feliratoknak megfelelő, a [jogvita tárgyát képező] zár hátoldalán elhelyezkedő átlátszó területeken, hanem e területek mellett.”
- 12 A zártörésről szóló jegyzőkönyvet a Bizottság és a Bundeskartellamt egy-egy képviselője írta alá. Az E.ON Energie megtagadta az aláírást.
- 13 2006. május 30-án délután a jogvita tárgyát képező zárról egy mobiltelefon segítségével digitális fotókat készítettek.

- 14 2006. május 31-én az E.ON Energie „kiegészítő nyilatkozatot [tett] a zár felhelyezéséről szóló, 2006. május 30-i jegyzőkönyvhöz”, amely a következőket tartalmazta:
- „1. Az ajtó kinyitását követően a helyiségben elhelyezett dokumentumokkal összefüggésben semmilyen változás nem volt megállapítható.
 2. Amikor a [jogvita tárgyát képező] zárat május 30-án este eltávolították, a kereten a »VOID« felirat egyáltalán nem volt letörölve.
 3. K. jelen volt előző este a [jogvita tárgyát képező] zár felhelyezése során, és benyomása szerint az különösen hosszú ideig tartott.”
- 15 2006. augusztus 9-én a Bizottság tájékoztatáskéréssel fordult az E.ON Energiéhez az 1/2003 rendelet 18. cikkének megfelelően. Az E.ON Energie a 2006. augusztus 23-án kelt levélben válaszolt. További tájékoztatáskérésekre is sor került, így 2006. augusztus 29-én a 3M-et, 2006. augusztus 31-én az E.ON Energie helyiségeiben a tényállás megvalósulásának időpontjában munkát végző takarítótársaságot (a továbbiakban: takarítótársaság), 2006. szeptember 1-jén pedig az E.ON Energie biztonsági szolgálatát keresték meg.
- 16 A vizsgálócsoport tíz tagja kérdőíveket töltött ki, amelyek a jogvita tárgyát képező zár felhelyezésével és annak a 2006. május 30-i, reggeli állapotával kapcsolatos észrevételeikre vonatkoztak.
- 17 2006. október 2-án a Bizottság kifogásközlést küldött az E.ON Energiének. A rendelkezésre álló információk alapján többek között arra a következtetésre jutott, hogy a jogvita tárgyát képező zárat feltörték, amiért az E.ON Energiét terheli a felelősség, mivel az ő ellenőrzése alatt állt a szóban forgó épület.
- 18 2006. november 13-án az E.ON Energie benyújtotta a kifogásközlésre vonatkozó észrevételeit.
- 19 2006. december 6-án az E.ON Energie kérelmére a meghallgatási tisztviselő tárgyalást tartott, amelyen a 3M is részt vett.
- 20 2006. december 21-én a Bizottság kérésére a 3M írásban megerősített egyes, a tárgyaláson tett nyilatkozatokat.
- 21 A közigazgatási eljárás során az E.ON Energie benyújtott három – egy természet- és orvostudományi intézettől (a továbbiakban: intézet) származó – szakértői véleményt a Bizottságnak.
- 22 2007. május 21-én az intézet elkészítette az első szakértői véleményt, amelyben a jogvita tárgyát képező zár nyíró- és lefejtőerőkkel szembeni reakcióját elemezték.
- 23 2007. április 11-én a Bizottság megbízta Kr.-t, aki igazságügyi szakértő a ragasztási technikák és a műanyagok viselkedésének területén, hogy készítsen jelentést a jogvita tárgyát képező zár működésének és kezelésének egyes szempontjairól. Első jelentése 2007. május 8-án készült el.
- 24 2007. május 15-én az intézet elkészítette a második szakértői véleményt, amelyben a jogvita tárgyát képező zár reakcióját elemezték feszítő és nyomó nyírás által okozott behatások, illetve a Synto tisztítószer – amelyről az E.ON Energie azt állítja, hogy a takarítótársaság ezt használta azon ajtó tisztítására, amelyen a jogvita tárgyát képező zárat elhelyezték; a továbbiakban: Synto) alkalmazását követő lefejtés által okozott behatások esetén.
- 25 2007. június 6-i levelével a Bizottság tájékoztatta az E.ON Energiét a kifogásközlést követően a 3M nyilatkozatai és Kr. első jelentése alapján megállapított új tényekről, valamint lehetőséget biztosított számára, hogy ezekkel kapcsolatban írásbeli észrevételeket tegyen.

- 26 2007. július 6-án az E.ON Energie benyújtotta írásbeli észrevételeit a Bizottságnak, és új tárgyalás tartását kérte. Ez utóbbi kérelmét elutasították.
- 27 2007. október 1-jén az E.ON Energie benyújtotta a Bizottságnak az intézet harmadik, 2007. szeptember 27-én kelt szakértői véleményét, amelyben a jogvita tárgyát képező zár lefejtéssel szembeni reakcióját elemezték, az előregedés, a Synto és a légköri nedvesség hatása alatt.
- 28 A Bizottság ezt követően megbízta Kr.-t, hogy véleményezze az E.ON Energie 2007. július 6-i levelében, illetve az intézet második és harmadik szakértői véleményében található érveket és megjegyzéseket. Kr. 2007. november 20-án nyújtotta be a második jelentését.
- 29 A 2007. november 23-i levéllel a Bizottság közölte az E.ON Energiével a 2007. június 6-i levelét követően megállapított további tényeket. Ezzel egyidejűleg hozzáférést biztosított az E.ON Energie számára a megfelelő dokumentumokhoz és különösen Kr. második jelentéséhez.
- 30 2007. december 10-én az E.ON Energie állást foglalt a 2007. november 23-án megküldött dokumentumokkal kapcsolatban.
- 31 2008. január 15-én a Bizottság kapott az E.ON Energiétől egy másik levelet, amelyhez csatolták annak a 20 személynek (a továbbiakban: a kulccsal rendelkezők) az eskü alatt tett nyilatkozatát, akik az E.ON Energie szerint olyan kulcs birtokában voltak, amely lehetővé tette a G.505. sz. helyiségbe való belépést 2006. május 29-én este. E személyek e nyilatkozataikban – mint az a megtámadott határozat (42) preambulumbekzdéséből kiderül – megerősítették, hogy az érintett időszakban, vagyis 2006. május 29-én 19 óra és 2006. május 30-án 9 óra 30 perc között vagy nem tartózkodtak a G épületben, vagy nem nyitották ki a kérdéses helyiség ajtaját.
- 32 2008. január 30-án a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot.
- 33 A megtámadott határozat rendelkező része a következőket mondja ki:

„1. cikk

Az E.ON Energie AG [...] feltörte a Bizottság alkalmazottai által az 1/2003 rendelet 20. cikke (2) bekezdése d) pontjának megfelelően felhelyezett, [a jogvita tárgyát képező] zárat, és ezzel megsértette az ugyanezen rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontját.

2. cikk

A Bizottság az 1. cikkben említett jogsértés miatt 38 000 000 [euró] összegű bírságot szab ki az E.ON Energiével szemben [...].

[...]”

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 34 A Törvényszék Hivatalához 2008. április 15-én benyújtott keresetlevelével az E.ON Energie keresetet terjesztett elő a megtámadott határozat megsemmisítése, másodlagosan pedig a kiszabott bírság összegének a megfelelő összegre történő csökkentése iránt. Kérelmeinek alátámasztása érdekében kilenc jogalapot hozott fel.
- 35 A Törvényszék mind a kilenc jogalapot elutasította.

- 36 A Törvényszék a megtámadott ítélet 48–64. pontjában a bizonyítási teherrel kapcsolatos szabályok megsértésére alapított első jogalapot vizsgálta meg. Emlékeztetett arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság nem juthat arra a következtetésre, hogy a Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyította a jogsértés létezését, ha kétségek maradtak fent e kérdést illetően, különösen egy bírságszabó határozat megsemmisítése iránt indított kereset keretében, az ártatlanság vélelmének elvével összhangban, amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény 6. cikkének (2) bekezdése, valamint az Európai Unió alapjogi chartájának 47. cikke tartalmaz. A Törvényszék elutasította az E.ON Energie által felhozott azon érvet, amely az összehangolt magatartásokra vonatkozó azon ítélkezési gyakorlattal fennálló állítólagos analógián alapult, amely szerint elegendő, ha egy vállalkozás olyan érvelést terjeszt elő, amely más megvilágításba helyezi a Bizottság által a jogsértés megállapítása érdekében leírt tényeket, majd pedig a Törvényszék rámutatott arra, hogy ezen ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható, mivel a Bizottság közvetlen bizonyítékokra támaszkodik. Azon eset kivételével, amikor az érintett vállalkozás magának a Bizottságnak a magatartása miatt nem képes ezzel ellentétes bizonyítékot szolgáltatni, az érintett vállalkozásnak kell a jogilag megkövetelt módon bizonyítania egyrészt az általa hivatkozott körülmény fennállását, másrészt pedig azt, hogy e körülmény kétségesé teszi a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok bizonyító erejét.
- 37 Így a jelen esetben a Törvényszék elutasította az E.ON Energie azon érvét, mely szerint a Bizottságnak minden ésszerű kétséget kizáróan bizonyítania kellett volna, hogy a jogvita tárgyát képező zár állapotának a 2006. május 30-án észlelt megváltozása az E.ON Energiének tudható be. A Törvényszék, miután megállapította, hogy a Bizottság állításával ellentétben az E.ON Energie által hivatkozott jogalap nem elvont, mégis arra mutatott rá, hogy a Bizottság nem sértette meg a bizonyítási teherre vonatkozó elveket. Egyrészt ugyanis a vitatott határozat (44) preambulumbekzdése kifejezetten utal arra, hogy „a Bizottságnak kell az állítólagos zártörés bizonyításához szükséges tényeket bemutatnia”. Másrészt a Bizottság a vitatott határozat (75) és (76) preambulumbekzdésében a zártörésre vonatkozó megállapítását a jogvita tárgyát képező zár 2006. május 30-i reggeli állapotára alapozta, amellyel kapcsolatban azt állítja, hogy a felület egészén látszottak a „VOID” feliratok, a hátsó oldalon pedig a ragasztómaradékok, ahogy az többek között a Bizottság, illetve a Bundeskartellamt vizsgálóinak nyilatkozataiból, valamint a zártöréssel kapcsolatban felvett jegyzőkönyvből is kitűnik. Végül a Törvényszék elutasította az E.ON Energie által a jogvita tárgyát képező zár állapotára vonatkozóan előterjesztett alternatív magyarázatokat, és úgy vélte, hogy a zár állítólagos előregedettsége, illetve annak az ajtó kinyitását megelőző állapotát tanúsító fotók hiánya nem tette súlyosabbá a Bizottságra háruló bizonyítási terhet.
- 38 A Törvényszék a megtámadott ítélet 74–90. pontjában elutasította az „inkvizitórius eljárás elvének” azáltal történő megsértésére alapított második jogalapot, hogy a Bizottság nem vizsgálta meg az ügyben releváns valamennyi adatot. A Törvényszék először is megállapította, hogy a Bizottság nem hagyott bizonytalanságokat a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka folyamán használt Synto összetételével kapcsolatban, többek között azért, mert magától a takarítótársaságtól szerezte be pontosan ugyanazt a tisztítószert, amelyet e társaság ezen az éjszakán használt, a tesztek lefolytatásához pedig a Bizottság e terméket használta. Másodszor a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az E.ON Energie által hivatkozott azon lehetőség, hogy a kulccsal rendelkezők harmadik személyeket is beengedhettek a perbeli helyiségbe, illetve valaki más módon is behatolhatott oda, a jelen ügyben irreleváns, mivel jóllehet az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján a Bizottságot terheli annak bizonyítása, hogy a zárat szándékosan vagy gondatlanul feltörték, azt nem kell bizonyítania, hogy a korábban lezárt helyiségbe valaki ténylegesen belépett. Harmadszor a Törvényszék elutasította a vizsgálókhöz intézett kérdőívben szereplő 6. kérdés állítólagosan tendenciózus megfogalmazására alapított érvet, megjegyezve, hogy e kérdést a vizsgálócsoport tagjainak azokkal a körülményekkel kapcsolatban tették fel, amelyek a zártörés megállapítását támasztották alá, figyelemmel többek között a zártörésről szóló jegyzőkönyvben szereplő megállapításokra. Másfelől minden egyes vizsgáló ténylegesen megjelölte azokat a körülményeket, amelyekre személy szerint emlékezett.

- 39 A Törvényszék a megtámadott ítélet 99–124. pontjában a szabályszerű zár felhelyezésére vonatkozó, állítólag pontatlan feltevésre alapított harmadik jogalapot vizsgálta meg, és megállapította, hogy e jogalapnak nem lehet helyt adni. A Törvényszék először is kimondta, hogy azok a bizonyítékok, amelyekre a Bizottság annak megállapítása érdekében hivatkozott, hogy a jogvita tárgyát képező zárat szabályszerűen helyezték fel, vagyis az e zár felhelyezéséről felvett jegyzőkönyv, valamint az e zár felhelyezésekor jelen lévő vizsgálók által a hozzájuk intézett, a kérdőívben szereplő 3. kérdésre adott válaszok ugyanis lehetővé tették annak megállapítását, hogy a jogvita tárgyát képező zárat 2006. május 29-én szabályszerűen helyezték fel, továbbá hogy az rá volt tapadva a G.505. sz. helyiség ajtajára és annak keretére, valamint hogy érintetlen volt abban az értelemben, hogy nem látszottak rajta a „VOID” feliratok, amikor a vizsgálócsoport elhagyta az E.ON Energie helyiségeit.
- 40 Másodszor a Törvényszék megvizsgálta, hogy az E.ON Energie által hivatkozott körülmények alkalmasak-e a fent említett bizonyítékok bizonyító erejének kétségbe vonására. A Törvényszék elutasította az arra vonatkozó érvet, hogy az ajtót külön nem tisztították meg a jogvita tárgyát képező zár felhelyezése előtt, megállapítva többek között, hogy a vizsgálók megbizonyosodtak a tartófelület tisztaságáról, továbbá hogy a műszaki leírás szerint a zárnak a szennyezett felületre történő felhelyezése azzal a következménnyel járhat, hogy a „VOID” feliratok zártörés esetén a zár nem kellő mértékű tapadása folytán nem jelennek meg. Másfelől az E.ON Energie nem bizonyította, hogy a szóban forgó felületet az irodaépületekben található szokásos pormennyiségen kívül más szennyező anyag is borította volna. Az E.ON Energie által hivatkozott azon tényt illetően, hogy az említett felület eloxált alumíniumból, vagyis a jogvita tárgyát képező zár műszaki leírásában nem említett anyagból készült, a Törvényszék megállapította, hogy az e zárat gyártó 3M vállalkozás szerint az ilyen zár megfelelően használható az alumínium és lakkozott alumínium ajtókon is, pontosítva, hogy a nem megfelelő tartófelületen történő használatnak az a következménye, hogy a zár nem tapad kellő mértékben, aminek következtében a zár eltávolítása esetén a „VOID” feliratok esetleg nem jelennek meg. Végül a Törvényszék azt az állítást, mely szerint a jogvita tárgyát képező zárat nem a gyártó utasításainak megfelelően választották le a biztonsági fóliáról, azzal az indokkal utasította el, hogy az nincs alátámasztva.
- 41 A Törvényszék a megtámadott ítélet 134–156. pontjában elutasította a jogvita tárgyát képező zárnak a vizsgálatot követő napon tapasztalt „nyilvánvaló állapotának” állítólagosan téves feltevésére alapított negyedik jogalapot. A Törvényszék először is megállapította, hogy azok a bizonyítékok, amelyekre a Bizottság a zártörés megállapítása érdekében támaszkodott, vagyis a zártörésről felvett jegyzőkönyv – mely szerint a jogvita tárgyát képező zár egésze körülbelül két milliméterrel magasabbra és oldalra tolódott, a „VOID” feliratok pedig világosan láthatók voltak e zár felületének egészén –, valamint a zártörés megállapítása során jelen lévő vizsgálók tanúvallomásai alapján ugyanis megállapítható volt, hogy a jogvita tárgyát képező zárat a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka során feltörték, a szóban forgó helyiség ajtaja pedig ebben az időszakban nyitva lehetett.
- 42 Másodszor a Törvényszék megvizsgálta, hogy az E.ON Energie által hivatkozott körülmények alkalmasak-e a fent említett bizonyítékok bizonyító erejének megkérdőjelezésére. A Törvényszék elutasította az E.ON Energie azon érvét, mely szerint a „VOID” feliratok csak halványan, valamint a jogvita tárgyát képező zárnak csak egy részén voltak láthatók. A Törvényszék különösen kiemelte, hogy a „VOID” feliratok megjelenése elegendő annak megállapításához, hogy a jogvita tárgyát képező zárat eltávolították, e zár megváltozott állapotát pedig megerősítette a helyszínen jelen lévő nyolc vizsgáló. A jogvita tárgyát képező zár állapotának és az épület egyéb részén felhelyezett záruk állapotának a vizsgálók által végzett összehasonlításával kapcsolatban a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy mivel e zártöréses eset volt az első, igazolt volt, hogy a vizsgálók az ilyen összehasonlítás elvégzésével óvintézkedéseket tegyenek. Így ebből nem vezethető le, hogy a zár állapotával kapcsolatban kétségek álltak volna fenn. Ami az arra alapított érvet illeti, hogy a Bizottság álláspontjának alapjául szolgáló fényképeket az ajtó kinyitását követően készítették, a Törvényszék megjegyezte, hogy ez az érv nem alkalmas a fent említett bizonyítékok bizonyító erejének megkérdőjelezésére.

- 43 A Törvényszék ezt követően, a megtámadott ítélet 166–171. pontjában a záruk Bizottság általi hivatalos felhelyezése során a biztonsági fólia megfelelő jellegére vonatkozó, állítólagosan téves feltevésre alapított ötödik jogalapot vizsgálta, amennyiben e fóliát annak bizonyítására tervezték, hogy a „biztosított tartályt vagy terméket” nem nyitották fel. A Törvényszék először is megállapította, hogy jóllehet a jogvita tárgyát képező zár műszaki leírásában nem szerepel kifejezetten az, amire e zárat a Bizottság használta, e műszaki leírásból kitűnik, hogy amennyiben megpróbálják eltávolítani a címkét, a biztonsági fóliának a megrongálódásával jeleznie kell a külső beavatkozást, ami pontosan e felhasználásnak felel meg. Mivel a gyártó kiegészítő biztonsági eszközök alkalmazását javasolja termékének olyan esetekben történő használatához, ahol a „külső beavatkozás nagyon súlyos következményekkel, így jelentős pénzügyi veszteséggel járhat”, a műszaki leírásból kitűnik, hogy ez az ajánlás azt juttatja kifejezésre, hogy előfordulhat hamis negatív reakció.
- 44 Másodszor a Törvényszék megállapította, hogy azt, hogy a zárat az 1/2003 rendelet 20. cikke (2) bekezdése d) pontjának megfelelően helyezték fel, az E.ON Energie képviselői is elismerték, és megállapítható, hogy az E.ON Energie adott esetben már a zár felhelyezése során azonnal kifejezte volna kétségeit a biztonsági fólia megfelelő jellegével kapcsolatban. Harmadszor a Törvényszék utalt a hatodik jogalap vizsgálatára az E.ON Energie által azon „alternatív forgatókönyvekre” vonatkozóan megfogalmazott érveket illetően, amelyek hatással lehettek a jogvita tárgyát képező zár állapotára.
- 45 A Törvényszék a megtámadott ítélet 199–234. pontjában elutasította az olyan „alternatív forgatókönyvek” Bizottság általi figyelmen kívül hagyására alapított hatodik jogalapot, amelyek a jogvita tárgyát képező zár állapotát okozhatták. Miután megállapította, hogy főszabály szerint a Bizottság által megállapított tények alternatív magyarázatára hivatkozó vállalkozás feladata, hogy bizonyítsa egyrészt az általa hivatkozott körülmény fennállását, másrészt pedig azt, hogy e körülmény megkérdőjelezi a Bizottság álláspontja alapjául szolgáló bizonyítékok bizonyító erejét, a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a negyedik jogalapot elutasítva már úgy ítélte meg, hogy a Bizottság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a jogvita tárgyát képező zárat a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka során feltörték. Meg kellett tehát vizsgálni, hogy az E.ON Energiének sikerült-e ezzel ellentétes tartalmú bizonyítékkal szolgálnia.
- 46 Először is a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az E.ON Energie nem bizonyította azoknak a „külső behatásoknak” a fennállását, amelyek a „VOID” feliratok megjelenését okozhatták a jogvita tárgyát képező záron. Különösen, a Törvényszék megjegyezte, hogy e vállalkozás nem bizonyította az e zár maximális tárolási idejének állítólagos túllépése és az említett feliratok megjelenése közötti okozati összefüggést, figyelembe véve többek között azt, hogy az ugyanazon készletből származó többi felhasznált zár nem mutatott pozitív reakciót. A Törvényszék azt is megállapította, hogy az E.ON Energie nem bizonyította, hogy a jogvita tárgyát képező zár hamis pozitív reakciójának kockázatával járt volna az, hogy a takarítótársaság alkalmazottja a Synto nevű tisztítószer használta a lezárt ajtó tisztításához. A Törvényszék hozzátette, hogy mindazonáltal az E.ON Energie felelőssége volt a takarítótársaság tájékoztatása a jogvita tárgyát képező zár jelentőségéről, valamint annak biztosítása is, hogy a jogvita tárgyát képező zárat a takarítótársaság alkalmazottja ne törje fel.
- 47 A Törvényszék azt is megállapította, hogy az E.ON Energie nem bizonyította, hogy a szóban forgó éjszaka során Münchenben mért levegőnedvesség-tartalom, továbbá a lezárt G.505. sz. helyiség mellett található G.506. sz. helyiségben tartózkodók által adott esetben keltett esetleges rezgések és rázkódások, sőt akár e tényezők együttes hatása, valamint a jogvita tárgyát képező zár elöregedettsége és a Synto e zárra gyakorolt hatása váltotta volna ki a zár állapotának megváltozását a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka. Az arra alapított érveléssel kapcsolatban, hogy a G.505. sz. helyiséget a kérdéses éjszaka során nem nyitották ki, a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy – mint az a jelen ítélet 38. pontjában is szerepel – a Bizottságnak nem volt feladata, hogy ennek ellenkezőjét bizonyítsa.
- 48 Másodszor a Törvényszék megjegyezte, hogy az E.ON Energie által csatolt szakértői vélemények nem bizonyítják, hogy az általuk hivatkozott körülmények váltották volna ki a jogvita tárgyát képező zár állapotának megváltozását, mindazonáltal pedig e szakértői véleményeknek több hiányossága is van,

amelyek a tesztelt minták kis méretéből, a felhasznált tisztítószer mennyiségéből, valamint abból erednek, hogy az E.ON Energie megtagadta az eredeti záruk használatát, és nem engedte, hogy a Bizottság egyik tisztviselője jelen legyen a próbák során. Harmadszor a Törvényszék a Kr. által a Bizottság felkérésére készített jelentésekkel szemben az E.ON Energie által előadott különböző kifogásokat azzal az indokkal utasította el, hogy azok nem relevánsak, illetve nem bizonyítottak. Negyedszer a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy figyelembe véve, hogy az E.ON Energie nem terjesztett elő olyan bizonyítékokat, amelyek megkérdőjelezhetnék a Bizottság által hivatkozott adatok bizonyító erejét, nem kellett állást foglalnia a „hamis pozitív reakciók” azon állítólagos „lehetőségéről”, amely a megtámadott határozat (7), (74) és (75) preambulumbekzdéséből következik.

- 49 A Törvényszék a megtámadott ítélet 238–247. pontjában az ártatlanság véelme elvének megsértésére alapított hetedik jogalapot vizsgálta meg. Miután emlékeztetett arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint ez az elv a versenyszabályok megsértésével kapcsolatos eljárásokban is alkalmazandó, a Törvényszék elutasította az E.ON Energie által arra alapított érveket, hogy a 2007. október 16-i levélben Kr. szakértőnek megküldött kérdőív állítólag „sugalmazó jellegű” volt.
- 50 E kérdőívben többek között azon indokok feltüntetésére kérték fel Kr.-t, amelyek alapján az E.ON Energie által csatolt szakértői vélemények „nem állnak ellentmondásban” Kr. 2007. május 8-i saját véleményével, valamint annak „megerősítésére”, hogy az E.ON Energie által hivatkozott tényezők együtthatása „nem eredményezhetett” hamis pozitív reakciót. A Törvényszék különösen kiemelte, hogy e tekintetben a bizonyítási teher az E.ON Energiére hárult, a kérdőív pedig annak ellenőrzésére irányult, hogy a Kr. első szakértői véleményében megfogalmazott következtetéseket kétségbe vonták-e az E.ON Energie által csatolt szakértői vélemények, miközben Kr. szóban már megfogalmazott néhány észrevételt az említett véleményekben szereplő megállapításokkal kapcsolatban. A Törvényszék végül megjegyezte, hogy Kr. a második véleményében a feltett kérdéseket „nyitott” kérdésekké fogalmazta át, mielőtt azokat megválaszolta volna. Ezen indokok összessége alapján a Törvényszék a hetedik jogalapot elutasította.
- 51 A Törvényszék a megtámadott ítélet 254–263. pontjában elutasította az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének azáltal történő megsértésére alapított nyolcadik jogalapot, hogy a Bizottság a vitatott határozat (101) preambulumbekzdésében tévesen állapította meg, hogy a harmadik személyek magatartása az E.ON Energiének róható fel, továbbá a jelen esetben fel sem merülhet a gondatlanság kérdése, mivel a takarítótársaság alkalmazottja nem tudhatott arról, hogy a zártörés tényállását valósítja meg. A Törvényszék először is úgy ítélte meg, hogy irrelevánsak az E.ON Energie azon érvei, melyek szerint a kulccsal rendelkezők nem nyitották ki a szóban forgó helyiség ajtaját, mivel a Bizottságnak nem kellett bizonyítania, hogy e helyiségbe ténylegesen beléptek. Másodszer a Törvényszék megállapította, hogy a vitatott határozat (101) és (103) preambulumbekzdésében szereplő, nem vitatott megállapítások szerint a zártörés időpontjában egyedül az E.ON Energie engedélyével rendelkező személyek tartózkodtak az épületben, továbbá nem lehet helyt adni annak az érveknek, mely szerint egyedül a kulccsal rendelkezők minősültek e társaság munkatársainak vagy meghatalmazott képviselőinek. Harmadszor nincs jelentősége annak, hogy a takarítótársaság alkalmazottja nem tudott azokról a következményekről, amelyek állítólag abból származhatnak, ha a jogvita tárgyát képező zár tisztítószerrel átítatott kendővel törli át, mivel nem bizonyítható, hogy az ajtó Synto tisztítószerrel történő tisztítása ténylegesen befolyásolhatta a zár állapotát. Negyedszer a jogvita tárgyát képező zár állítólagos előregedettségére vonatkozó érveket illetően a Törvényszék utalt arra, hogy ezeket az érveket a hatodik jogalap vizsgálata keretében elutasította.
- 52 A Törvényszék végül a megtámadott ítélet 276–297. pontjában az EK 253. cikknek, valamint az arányosság elvének a bírság összegének megállapítása során való megsértésére alapított kilencedik jogalapot vizsgálta meg.
- 53 A Törvényszék először is emlékeztetett arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az aktusok indokolását az ügy körülményeire, különösen pedig annak összefüggéseire és az érintett tárggyal kapcsolatos jogszabályokra figyelemmel kell értékelni, továbbá az indokolásnak nem kell feltétlenül kitérnie a

releváns tény- és jogkérdések minden részletére. Ezt követően a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság az E.ON Energiével szemben kiszabott bírság összegének meghatározása során a következőkből indult ki: a jogsértés súlyosságából és az ügy egyedi körülményeiből, különösen pedig abból, hogy fennálltak arra utaló jelek, hogy az E.ON Energie megsértette a versenyszabályokat, továbbá abból, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdése e) pontjának első alkalmazásáról volt szó, valamint annak szükségességéből, hogy a kiszabott bírság ugyanakkor biztosíthassa ezen új rendelkezés elrettentő erejét.

- 54 A Törvényszék ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy mivel a Bizottság nem fogadott el az 1/2003 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján kiszabott bírságok meghatározására vonatkozó iránymutatást, nem volt köteles abszolút értékben vagy százalékosan számszerűsíteni a bírság alapösszegét, illetve az esetleges súlyosító vagy enyhítő körülményeket. A Törvényszék ezért elutasította a vitatott határozat indokolásának hiányára, valamint a védelemhez való jog ebből következő állítólagos megsértésére alapított érvet.
- 55 Másodszor az arányosság elvének megsértésére alapított érvet illetően a Törvényszék, miután emlékeztetett arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a bírságok nem lehetnek túlzottak az elérni kívánt célokhoz képest, megjegyezte, hogy a Bizottság a vitatott határozat (105)–(108) preambulumbekzdésében helyesen kifejtette azokat az okokat, amelyek alapján a zártörés, mint olyan, különlegesen súlyos jogsértés volt, figyelembe véve különösen annak szükségességét, hogy a zártörés esetén kiszabott bírságnak kellően elrettentő hatást kell biztosítania annak érdekében, hogy a vállalkozások ne tekinthessék előnyösebbnek a záruk feltörését a vizsgálat során. Így a Bizottság nem súlyosító körülményeket vett figyelembe, hanem inkább azokra a körülményekre utalt, amelyek valamennyi zártörés esetén igazolják a kellően elrettentő erejű bírság kiszabását.
- 56 Az E.ON Energie által hivatkozott enyhítő körülményekkel kapcsolatban a Törvényszék többek között hangsúlyozta, hogy az, hogy a zártörést gondatlanságból, nem pedig szándékosan követik el, nem minősül enyhítő körülménynek, a Bizottság pedig a jelen esetben nem olyan jogsértés feltételezéséből indult ki, amely feltétlenül szándékos lenne. A Törvényszék azt is megállapította, hogy a Bizottságnak semmi oka nem volt arra, hogy az E.ON Energiét tájékoztassa a biztonsági fólia állítólagos „különleges érzékenységről”, és nincs jelentősége annak a körülménynek sem, hogy nem lehetett megállapítani, hogy a G.505. sz. helyiségből dokumentumokat vittek volna ki. Annak sincs jelentősége, hogy az E.ON Energie a szakértői vélemények elkészítése, valamint a kulccsal rendelkező összes személy kikérdezése során milyen mértékű erőfeszítéseket tett, mivel ezek az erőfeszítések az E.ON Energie védelemhez való jogának gyakorlása körébe tartoztak, és nem segítették elő a Bizottság vizsgálatát. A Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság teljes mértékben figyelembe vette azt, hogy a zártörés első esetéről volt szó, és arra a következtetésre jutott, hogy az E.ON Energie állításával ellentétben a 38 millió euró összegű bírság, amely e társaság üzleti forgalma hozzávetőleg 0,14%-ának felelt meg, a jogsértéshez képest nem tekinthető aránytalannak.
- 57 E megfontolások összességére tekintettel a Törvényszék a kilencedik jogalapot, következésképpen pedig az E.ON Energie keresetét teljes egészében elutasította.

A Bírság előtti eljárás

A felek kérelmei

- 58 Az E.ON Energie azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és semmisítse meg a megtámadott határozatot;

- másodlagosan, a megtámadott ítéletet annyiban helyezze hatályon kívül, a vitatott határozatot pedig annyiban semmisítse meg, amennyiben azok bírság megfizetésére és a költségek viselésére kötelezik az E.ON Energiét, továbbá adjon helyt az E.ON Energie által az elsőfokú eljárásban előterjesztett kérelmeknek;
 - harmadlagosan, helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, valamint
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 59 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- teljes egészében utasítsa el a fellebbezést, és
 - az E.ON Energiét kötelezze az eljárás során felmerült költségek viselésére.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitása

- 60 A Bizottság 2012. június 26-i levelében a szóbeli szakasz újbóli megnyitását kérte. Kérelmének alátámasztása érdekében a Bizottság előadja, hogy nem ért egyet a főtanácsnok hatodik fellebbezési jogalappal kapcsolatos álláspontjával, és azt állítja, hogy a főtanácsnok által felvetett bizonyos kérdések újak, vagyis a jelen esetben nem tartották tiszteletben a kontradiktórius eljárás elvét.
- 61 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 61. cikkének megfelelően hivatalból, a főtanácsnok javaslatára vagy a felek kérelmére is elrendelheti a szóbeli szakasz újbóli megnyitását, ha úgy véli, hogy a tényállás nincs kellően feltárva, vagy ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek nem vitattak meg (lásd a C-205/06. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2009. március 3-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-1301. o.] 13. pontját, valamint a C-262/10. sz. Döhler Neuenkirchen ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 30. pontját).
- 62 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 252. cikk második bekezdése szerint a főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. Ezzel összefüggésben a Bíróságot nem köti sem a főtanácsnok indítványa, sem pedig az annak alapjául szolgáló indokolás (lásd a C-229/09. sz. Hogan Lovells International ügyben 2011. november 11-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11335. o.] 26. pontját). Következésképpen az, ha a fél nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, bármilyen kérdéseket is vizsgáljon a főtanácsnok az indítványban, önmagában nem indokolhatja a szóbeli szakasz újbóli megnyitását.
- 63 Következésképpen a Bíróság a főtanácsnok meghallgatása után – mivel úgy véli, hogy elegendő információval rendelkezik a határozathozatalhoz, és az ügyet nem kell olyan érvek alapján eldönteni, amelyeket a felek nem vitattak meg – megállapítja, hogy a Bizottság által a szóbeli szakasz újbóli megnyitása iránt előterjesztett kérelmet el kell utasítani.

A fellebbezésről

- 64 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a tényállás megállapítására és mérlegelésére, valamint – főszabály szerint – az általa e tényállás alátámasztása érdekében elfogadott bizonyítékok megvizsgálására. Amennyiben ugyanis a bizonyítékok megszerzése szabályszerűen történt, valamint az általános jogelveket és a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó eljárási szabályokat tiszteletben tartották, kizárólag a Törvényszék feladata annak

mérlegelése, hogy a hozzá benyújtott bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonít. E mérlegelés tehát, eltekintve e bizonyítékok elferdítésétől, nem minősül a Bíróság felülvizsgálata alá tartozó jogkérdésnek (a C-535/06. P. sz., Moser Baer India kontra tanács ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-7051. o.) 32. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 65 Ezzel szemben, amikor a Törvényszék megállapította vagy mérlegelte a tényállást, a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a felülvizsgálati jogkörének gyakorlására, amennyiben a Törvényszék minősítette a tényállás jogi természetét és alkalmazta az ebből eredő jogkövetkezményeket (a C-136/92. P. sz., Bizottság kontra Brazzelli Lualdi és társai ügyben 1994. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 1994., I-1981. o.] 49. pontja).

A bizonyítási teher megosztása keretében téves jogalkalmazásra, valamint az ártatlanság védelme elvének és az in dubio pro reo uniós jogi elvének megsértésére alapított első jogalapról

A felek érvei

- 66 Az E.ON Energie szerint a Törvényszék, miután a megtámadott ítélet 48. pontjában elismerte, hogy a Bizottságra hárul az általa megállapított jogsértések bizonyítása, a megtámadott ítélet 55. pontjában megfordította a bizonyítási terhet, amikor azt mondta ki, hogy amennyiben a Bizottság valamely körülményt közvetlen bizonyítékokkal támaszt alá, ezt követően az érintett vállalkozásoknak kell bizonyítaniuk, hogy e bizonyítékok nem elégségesek. Az E.ON Energie szerint a Törvényszék többek között nem vette figyelembe azt, hogy az olyan zár feltörésében megnyilvánuló bizonyíték, amelyet a tárolhatósági idejénél vitathatatlanul hosszabb ideig tároltak, nem képez kellően pontos, vagyis főszabály szerint elegendő bizonyítékot a jogsértés megállapításához. Az E.ON Energie különösen azt kifogásolja, hogy a Törvényszék analógia útján alkalmazta a C-235/92. P. sz., Montecatini kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletet (EBHT 1999., I-4539. o.), mivel az E.ON Energie úgy véli, hogy a zártörés az okirati bizonyítékkal ellentétben nem közvetlen és elégséges bizonyítéknak, hanem bizonytalan körülménynek minősül. Ezenkívül azok a bizonyítékok, amelyekre a Törvényszék támaszkodott, csupán közvetett bizonyítékoknak minősülnek.
- 67 Az E.ON Energie továbbá megjegyzi, hogy a jogvita tárgyát képező zár megfelelő működésével kapcsolatos bizonytalanság a Bizottságnak tudható be, mivel a Bizottság olyan zárat használt, amelyet a tárolhatósági idejénél hosszabb ideig tároltak, a helyiség ajtajának kinyitása előtt pedig a Bizottság nem gondoskodott a bizonyítékok biztonságba helyezéséről. Az E.ON Energie válaszában hozzáteszi, hogy ebből következően a zár felhelyezése hibás volt, mivel a megfelelő felhelyezés magában foglalja azt is, hogy tiszteletben tartják a gyártó által a termék műszaki leírásában adott utasításokat. Az E.ON Energie szerint számára nem okozhatna sérelmet az, hogy a Bizottság magatartásából következő bizonyítékokat lehetetlen szolgáltatni. E körülmény tehát megfordítja a bizonyítási terhet, és emiatt a Törvényszéknek a Bizottságtól kellett volna megkövetelnie annak bizonyítását, hogy a zár felhelyezése megfelelően történt, és a zár szabályosan működött, nem pedig az E.ON Energiétől kellett volna megkövetelnie ennek ellenkezőjének bizonyítását, mint az azt a megtámadott ítélet 170. pontjában tette. Az E.ON Energie hangsúlyozza, hogy az első jogalap elfogadható, mivel a bizonyítási teher megosztása jogkérdés, és ha nem került volna sor az e jogalapban kifogásolt téves jogalkalmazásra, a Törvényszék a jelen ügy tárgyát képező tényállást talán eltérően mérlegelte volna. Így az E.ON Energie a Törvényszék által tett ténybeli megállapításokat önmagukban nem vitatja a Bíróság előtt.
- 68 A Bizottság szerint az a kérdés, hogy ő bizonyította-e a zártörést, a bizonyítékoknak a Törvényszék által végzett azon mérlegelési körébe tartozik, amelynek kapcsán a Bíróság általi felülvizálatnak szűk keretek között kell maradnia. Mivel az E.ON Energie ezzel összefüggésben nem hivatkozott a bizonyítékok elferdítésére, az első jogalap elfogadhatatlan. Továbbá az első alkalommal a válaszban, vagyis késedelmesen megfogalmazott azon állítás, mely szerint a jogvita tárgyát képező zárat az elöregedettsége folytán hibásan helyezték fel, nem igazolhatja a bizonyítási tehernek az E.ON Energie által kívánt megfordítását.

- 69 Ezenkívül, mint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 53–55. pontjában megállapította, a bizonyítással kapcsolatos követelmények a Bizottság által a jogsértés alátámasztása érdekében szolgáltatott bizonyítékok jellegétől függenek. A Bizottság megjegyzi, hogy ha az összehangolt magatartások tárgyában kizárólag a piaci magatartások párhuzamosságának észlelésére támaszkodik, e tekintetben pedig vélelmezi, hogy e párhuzamosságot nem magyarázhatja más, mint az érintett vállalkozások közötti összehangolás, e vállalkozásoknak a mentesülésükhöz elegendő olyan körülményeket bizonyítaniuk, amelyek a tényeket más megvilágításba helyezik. Ezzel szemben más a helyzet, ha a Bizottság olyan iratokra tud hivatkozni, amelyekből kitűnik, hogy az észlelt magatartás összehangolás eredménye: ez esetben nem elegendő, ha az érintett vállalkozások alternatív magyarázattal szolgálnak a Bizottság által megállapított tényállásra. Ilyen esetben vitatniuk kell ezen, a Bizottság által szolgáltatott iratok alapján megállapított tényállás fennállását.
- 70 A Bizottság szerint a bizonyítékok mérlegelése körébe tartozik mind az a kérdés, hogy ő eleget tett-e azon kötelezettségének, hogy közvetlen bizonyítékok révén kiinduló bizonyítékkal szolgáljon, mind pedig az a kérdés, hogy a vállalkozás szolgált-e ezzel ellenkező bizonyítékkal. Ezenkívül, figyelembe véve a jogvita tárgyát képező zár gyártója által adott tájékoztatásokat, a jelen ügyben egy működőképes zár felhelyezésének rendes körülmények közötti esete áll fenn, vagyis az E.ON Energie feladata, hogy a hamis pozitív reakcióval kapcsolatos állításának alátámasztása érdekében ennek ellenkezőjét bizonyítsa. A Bizottság szerint az E.ON Energie a bizonyítási követelményekre vonatkozó okfejtés levezetésével el akarja terelni a Bíróság figyelmét arról, hogy soha nem sikerült komolyan megkérdőjeleznie a jogvita tárgyát képező zárnak a gyártó által leírt, továbbá a Bizottság gyakorlata által megerősített és Kr. műszaki szakértő által ellenőrzött működőképességét.

A Bíróság álláspontja

- 71 Emlékeztetni kell arra, hogy – mint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 48. pontjában helyesen megállapította – a versenyjog területén a jogsértéssel kapcsolatos jogviták esetében a Bizottságra hárul az általa megállapított jogsértések bizonyítása, és azon bizonyítékok előterjesztése, amelyek alkalmasak a jogsértést alkotó tényállás jogilag megkövetelt módon történő bizonyítására (a C-185/95. P. sz., Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-8417. o.] 58. pontja, valamint a C-2/01. P. és C-3/01. P. sz., BAI és Bizottság kontra Bayer ügyben 2004. január 6-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-23. o.] 62. pontja).
- 72 Ezenkívül, ha a bíróságnak kétségei vannak, azt a jogsértést megállapító határozat címzettjei között szereplő vállalkozások javára kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a 27/76. sz., United Brands és United Brands Continentaal kontra Bizottság ügyben 1978. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 1978., 207. o.] 265. pontját). Az ártatlanság védelme ugyanis az uniós jog olyan általános elvét képezi, amely ma az Európai Unió alapjogi chartája 48. cikkének (1) bekezdésében szerepel.
- 73 Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az ártatlanság védelmének elve alkalmazandó azokban a vállalkozásokat érintő, versenyszabályok megsértésére vonatkozó eljárásokban, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság megállapításához vezethetnek (lásd ebben az értelemben a C-199/92. P. sz., Hüls kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-4287. o.] 149. és 150. pontját, valamint a fent hivatkozott Montecatini kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 175. és 176. pontját).
- 74 Kétségtelen, hogy ha a Bizottság a versenyszabályok megsértését azon feltételezésből kiindulva állapítja meg, hogy a megállapított tényállás nem magyarázható másként, mint a versenyellenes magatartás fennállásával, az uniós bíróságnak meg kell semmisítenie a szóban forgó határozatot, amennyiben az érintett vállalkozások olyan érvelést terjesztenek elő, amely a Bizottság által megállapított tényállást más megvilágításba helyezi, és amely így lehetővé teszi, hogy a tényállásnak a Bizottság által a jogsértés fennállásának megállapításakor kialakított magyarázatát más hihető magyarázattal lehessen felváltani. Ilyen esetben ugyanis nem tekinthető úgy, hogy a Bizottság bizonyítékkal szolgált volna a versenyjog

megsértésének fennállásáról (lásd ebben az értelemben a 29/83. és 30/83. sz., *Compagnie royale asturienne des mines* és *Rheinzink* kontra Bizottság egyesített ügyekben 1984. március 28-án hozott ítélet [EBHT 1984., 1679. o.] 16. pontját, valamint a C-89/85., C-104/85., C-114/85., C-116/85., C-117/85. és C-125/85-C-129/85. sz., *Ahlström Osakeyhtiö* és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1993. március 31-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-1307. o.] 126. és 127. pontját).

- 75 A Bíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy amennyiben a Bizottság bizonyítani tudta, hogy valamely vállalkozás a vállalkozások közötti olyan találkozókra vett részt, amelyeknek nyilvánvalóan versenyellenes célja volt, a Törvényszék helyesen járt el, amikor úgy ítélte meg, hogy a vállalkozás feladata volt, hogy az e találkozókra történekről más magyarázattal szolgáljon. A Törvényszék ezáltal nem fordította meg jogellenesen a bizonyítási terhet, és az ártatlanság vélelmét sem sértette meg (a fent hivatkozott *Montecatini* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 181. pontja).
- 76 Hasonlóképp, a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában helyesen állapította meg, hogy amennyiben a Bizottság olyan bizonyítékokra hivatkozik, amelyek főszabály szerint elegendőek a jogsértés megtörténének bizonyításához, akkor az, ha az érintett vállalkozás annak lehetőségére hivatkozik, hogy olyan körülmény állhatott fenn, amely alkalmas lehetett e bizonyítékok bizonyító erejének befolyásolására, nem elegendő ahhoz, hogy a Bizottságnak kelljen bizonyítania, hogy e körülmény a bizonyítékok bizonyító erejét nem befolyásolhatta. Éppen ellenkezőleg, azon eset kivételével, amikor az érintett vállalkozás magának a Bizottságnak a magatartása miatt nem képes ilyen bizonyítékot szolgáltatni, az érintett vállalkozásnak kell a jogilag megkövetelt módon bizonyítania egyrészt az általa hivatkozott körülmény fennállását, másrészt pedig azt, hogy e körülmény kétséges teszi a Bizottság által hivatkozott bizonyítékok bizonyító erejét.
- 77 A jelen esetben az E.ON Energie azt kifogásolja, hogy a Törvényszék analógia útján a fent hivatkozott *Montecatini* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 181. pontját alkalmazta a zártörés azon esetére, amellyel a megtámadott ítélet meghozatalához vezető ügyben foglalkozott.
- 78 Amennyiben az E.ON Energie az analógia útján történő jogalkalmazás e lehetőségét vitatja, meg kell állapítani, hogy a Törvényszék e tekintetben semmilyen módon nem alkalmazta tévesen a jogot, sem a megtámadott ítélet 55. és azt követő, sem pedig annak 170. pontjában. Mivel ugyanis a Bizottság a bizonyítékok csoportja, köztük a zártörésről szóló jegyzőkönyv alapján állapította meg a zártörést, a Törvényszék a fent hivatkozott *Montecatini* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet analógia útján történő alkalmazásával helyesen ítélhette úgy, hogy az E.ON Energie feladata volt, hogy az e megállapítást kétségbe vonó bizonyítékokkal szolgáljon, ezáltal pedig a Törvényszék sem a bizonyítási terhet nem fordította meg jogtalanul, sem pedig az ártatlanság vélelmének elvét nem sértette meg.
- 79 Amennyiben az E.ON Energie az első jogalap keretében azzal próbál érvelni, hogy a jogvita tárgyát képező zár tárolhatósági idejét túllépték, elegendő megállapítani, hogy az E.ON Energie a szolgáltatott különböző bizonyítékokkal kapcsolatban a Törvényszék által tett ténybeli mérlegeléseket vitatja. Ennyiben tehát az érvelése a jelen ítélet 64. és 65. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapján elfogadhatatlan.
- 80 Ami a jelen esetben konkrétan használt, a jogvita tárgyát képező zár megfelelő működését illetően a Bizottságnak betudható állítólagos bizonytalanságra alapított érvet illeti, emlékeztetni kell arra, hogy – mint azt a jelen ítélet 76. pontja megállapította – a Törvényszék semmilyen módon nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a bizonyítási terhet az E.ON Energiére hárul, azon eset kivételével, amikor az érintett vállalkozás magának a Bizottságnak a magatartása miatt nem képes ilyen bizonyítékot szolgáltatni. A Törvényszék a megfelelő jogi kérdés felvetését követően a tényekkel kapcsolatban, az elé terjesztett bizonyítékok alapján, a megtámadott ítélet 57–63., 99–124. és 134–156. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottságnak betudható bizonytalanság nem nyert bizonyítást, vagyis a bizonyítási terhet ténylegesen az E.ON Energiére hárult. Amennyiben az E.ON Energie a Törvényszék e ténybeli mérlegelését vitatja, az érvelése a jelen ítélet 64. és 65. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat alapján elfogadhatatlan.

81 Ennélfogva az első jogalapot el kell utasítani.

A bizonyítási teherre vonatkozó elvek alkalmazását illetően az indokolási kötelezettség megsértésére alapított második jogalapról

A felek érvei

82 Az E.ON Energie azt kifogásolja, hogy a Törvényszék megsértette az őt terhelő indokolási kötelezettséget azért, hogy téves jogi minősítést alkalmazott. Az E.ON Energie szerint a Törvényszék a bizonyítási teher megfordítása keretében figyelmen kívül hagyta a jogvita tárgyát képező zár bizonyító erejének „megkérdőjelezésével” kapcsolatos azon kritériumot, amelyre először ő maga állított fel a megtámadott ítélet 56. pontjában, ugyanezen ítélet 202. és 203. pontjában közvetlen „okozati összefüggés” bizonyítását követelve az e zár tárolhatósági idejének túllépése és a hamis pozitív reakció megjelenése között. Az E.ON Energie szerint a kérdéses indokok ellentmondásos és nem kielégítő jellege jogkérdést vet fel, a második jogalap tehát elfogadható.

83 A Bizottság szerint e jogalap elfogadhatatlan, mert az E.ON Energie a megtámadott ítéletnek nem az indokolását kifogásolja, ami világos, hanem kizárólag a bizonyítékoknak a Törvényszék általi mérlegelését. Mindenesetre e jogalap a Bizottság szerint nem megalapozott.

A Bíróság álláspontja

84 A Bizottság állításával ellentétben a második jogalap elfogadható. Amennyiben ugyanis az E.ON Energie a megtámadott ítélet 56. pontjában felállított jogi mérce és e mérce az ítélet 202. pontjában történő alkalmazása közötti állítólagos ellentmondást kifogásolja, kétségbe vonva ezáltal a bizonyítási terhet illetően az uniós jognak a Törvényszék általi alkalmazása keretében követett okfejtés koherenciáját, e jog Törvényszék általi alkalmazására vonatkozó jogkérdést vet fel (a C-412/05. P. sz., Alcon kontra OHIM ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-3569. o.] 89. pontja).

85 Az említett jogalap megalapozottságát illetően elegendő megjegyezni, hogy – mint azt a főtanácsnok az indítványának 37. pontjában megállapította – amikor a Törvényszék a megtámadott ítélet 56. pontjában rögzíti azon elvet, amely szerint az E.ON Energie által hivatkozott körülménynek kétségesse kell tennie a Bizottság elemzésének alapjául szolgáló bizonyítékok bizonyító erejét, ez nyilvánvalóan a kettő közötti ok-okozati kapcsolatot feltételez.

86 Az E.ON Energie által a Törvényszék előtt hivatkozott, a jogvita tárgyát képező zár tárolhatósági idejének túllépésére alapított körülmény ugyanis csak akkor teheti kétségesse a „VOID” feliratok bizonyító erejét, ha bizonyítást nyer, hogy létezik ok-okozati összefüggés a szóban forgó zár szavatosságának esetleges lejáta és az említett feliratok megjelenése között. Ezért meg kell állapítani, hogy amikor a Törvényszék a megtámadott ítélet 202. és 203. pontjában ilyen összefüggés fennállását kutatta, nem alkalmazott az ugyanezen ítélet 56. pontjában általa felállítottól eltérő jogi kritériumot.

87 Ebből következik, hogy a második jogalapot el kell utasítani.

A jogvita tárgyát képező zár felhelyezése szabályszerűségének értékelése tekintetében a bizonyítékok elferdítésére, a jogállamiság és a gondos ügyintézéshez való jog elvének megsértésére, valamint az indokolás logikátlan és téves jellegére alapított harmadik jogalapról

A felek érvei

- 88 Harmadik jogalapjában az E.ON Energie több szempontból megkérdőjelezi, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 102–115. pontjában hogyan értékelte a jogvita tárgyát képező zár felhelyezésének szabályszerűségét.
- 89 Először is a bizonyítékok elferdítésével kapcsolatban az E.ON Energie hangsúlyozza, hogy a zár sértetlenségének úgy belső, mint külső szempontja is van, a zár szabályszerű felhelyezését tanúsító jegyzőkönyvre utalással pedig csak az utóbbit lehet bizonyítani. A Törvényszék így elmulasztotta figyelembe venni e zár belső sértetlenségét, amely kívülről nem volt nyilvánvalóan megállapítható azon rövid időtartam alatt, amely a zár alkalmazását a vizsgálócsoportnak a helyiségből való távozása időpontjától elválasztotta. E körülmény figyelmen kívül hagyása révén tehát a Törvényszék megsértette a jogállamiság elvét, valamint a gondos ügyintézéshez való jogot, hiszen egyszerű ránézésre nem tudhatta megítélni a Bizottság eljárásának szabályszerűségét.
- 90 Másfelől a Törvényszék elferdítette a jogvita tárgyát képező zár felhelyezéséről szóló jegyzőkönyvben megnyilvánuló bizonyítékot, amikor olyan jelentéstartalmat tulajdonított e jegyzőkönyvnek, amellyel az nem rendelkezik, azáltal, hogy a megtámadott ítélet 104. pontjában azt feltételezte, hogy e jegyzőkönyv elegendő bizonyítékot képez e zár szabályszerű felhelyezésére. Ráadásul, amikor a megtámadott ítélet 115. pontjában úgy ítélte meg, hogy a zár „megtapadt a G.505. sz. helyiség ajtaján és annak keretén, valamint hogy az érintetlen volt abban az értelemben, hogy nem látszottak rajta a »VOID« feliratok, amikor a vizsgálócsoport elhagyta a felperes helyiségeit”, a Törvényszék az E.ON Energie szerint olyan körülhatárolási kritériumokat vett alapul, amelyeknek nincs jelentősége abból a szempontból, hogy a zár belsőleg alkalmas-e arra, hogy megfeleljen a rendeltetésének. A Törvényszék ezáltal megsértette a logika szabályait.
- 91 Másodszor az E.ON Energie azt kifogásolja, hogy a Törvényszék az elemzését a Bizottság és a Bundeskartellamt vizsgálóinak a szóban forgó zár felhelyezésével kapcsolatosan tett nyilatkozataira alapozta. E nyilatkozatok nem relevánsak annyiban, amennyiben a vizsgálok nem tudták megítélni a jogvita tárgyát képező zár belső sértetlenségét.
- 92 Harmadszor az E.ON Energie azt állítja, hogy nem volt lehetősége megismerni a biztonsági fólia különleges érzékenységét, ennél fogva pedig e fólia konkrét tulajdonságairól sem tudott meggyőződni. Ezzel összefüggésben a Törvényszék indokolási hibát követett el, amikor a megtámadott ítélet 105. pontjában – a vitatott határozat (51) preambulumbekzdésére hivatkozva – azt állapította meg, hogy az E.ON Energie „tökéletesen tisztában volt e jelölések”, vagyis a „VOID” feliratok jelentőségével. Az E.ON Energie szerint nem zárható ki, hogy a jogvita tárgyát képező zár rejtett hibája vagy előzetes megrongálódása csak később mutatkozhatott meg, illetve hogy az e zár működésével kapcsolatos ismeretek hiánya folytán senki nem fordított elegendő figyelmet e zár külső sértetlenségére.
- 93 A Bizottság úgy véli, hogy a harmadik jogalap keretében az E.ON Energie valójában a Törvényszék által tett ténymegállapításokat próbálja megkérdőjelezni, így pedig e jogalap elfogadhatatlan.

A Bíróság álláspontja

- 94 A bizonyítékok elferdítésére vonatkozó állításokat illetően különbséget kell tenni – mint azt a főtanácsnok az indítványának 50. pontjában megjegyezte – a Törvényszék mérlegelésének a jogvita tárgyát képező zár sértetlenségével kapcsolatos része, illetve az e zár felhelyezéséről szóló jegyzőkönyv bizonyító erejével kapcsolatos része között.

- 95 Amennyiben az E.ON Energie a Törvényszéknek a jogvita tárgyát képező zár sértetlenségére vonatkozó mérlegelést vonja kétségbe, meg kell jegyezni, hogy az E.ON Energie a zár megváltozásának hiányára vonatkozó saját definícióját helyezi előtérbe, amelyre tekintettel azt kéri a Bíróságtól, hogy vizsgálja felül a bizonyítékoknak a Törvényszék által végzett mérlegelését.
- 96 Ugyanakkor az a kérdés, hogy a jogvita tárgyát képező zárat megváltozottak tekinthették-e, nem a bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos kérdés, hanem ténykérdés. Így az E.ON Energie valójában azt a ténybeli mérlegelést vitatja, amelyet a Törvényszék az elé terjesztett bizonyítékok alapján a jogvita tárgyát képező zár érintetlen jellegével kapcsolatban lefolytatott. Ebből következik, hogy a jelen ítélet 64. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat alapján ezek az állítások a jelen fellebbezés keretében elfogadhatatlanok.
- 97 Másfelől az E.ON Energie nem fejt ki, hogy a Törvényszék az általa végzett ténybeli mérlegelés folytán hogyan sértette volna meg a jogállamiság és a gondos ügyintézés elvét. Következésképpen ezeket az érveket is el kell utasítani.
- 98 A jogvita tárgyát képező zár felhelyezéséről szóló jegyzőkönyv állítólagos elferdítését illetően meg kell jegyezni, mint azt a főtanácsnok is tette az indítványának 56. pontjában, hogy e bizonyíték az ellenkező bizonyításáig hitelesen tanúsítja e zár szabályszerű felhelyezését, valamint azt, hogy e zár megtapadt a G.505. sz. helyiség ajtaján, vagyis azon körülményeket, amelyeket a Bizottság és a Bundeskartellamt képviselői 2006. május 29-én este megállapítottak. Márpedig az E.ON Energie által e tekintetben előterjesztett érvelés az említett jegyzőkönyv Törvényszék általi értelmezésében nem tár fel semmilyen tárgyi pontatlanságot, és nem tesz említést egy olyan körülményről sem, amely bizonyíthatná, hogy e jegyzőkönyvben pontatlan megállapítások vagy nyilatkozatok szerepelnének.
- 99 Így a jogvita tárgyát képező zár felhelyezéséről szóló jegyzőkönyv elferdítésével kapcsolatos állításokat mint megalapozatlanokat el kell utasítani.
- 100 Ami az E.ON Energie által a Törvényszékkel szemben megfogalmazott azon kifogásokat illeti, amelyekben a vizsgálók nyilatkozatainak relevanciáját bírálja, mivel e vizsgálók állítólag nem tudták értékelni a zár belső működését, emlékeztetni kell arra, hogy – mint ezt a jelen ítélet 95. pontja megállapította – az E.ON Energie ezáltal a zár megváltozásának hiányára vonatkozó saját definícióját próbálja elfogadtatni. Mint azt azonban a Bíróság a jelen ítélet 96. pontjában megállapította, az a kérdés, hogy a jogvita tárgyát képező zárat megváltozottak tekinthették-e, olyan ténykérdésnek minősül, amelynek értékelése egyedül a Törvényszék hatáskörébe tartozik.
- 101 Továbbá a jelen ítélet 64. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint, amennyiben a Törvényszék által a tényállás alátámasztására elfogadott bizonyítékok megszerzése szabályszerűen történt, valamint az általános jogelveket és a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó eljárási szabályokat tiszteletben tartották, akkor kizárólag a Törvényszék mérlegelheti, hogy a hozzá benyújtott bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonít (lásd ebben az értelemben a C-328/05. P. sz., SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2007. május 10-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-3921. o.] 41. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot is). Márpedig az E.ON Energie a vizsgálók nyilatkozatainak relevanciájára vonatkozó érvelésével a Törvényszék által e bizonyítékoknak tulajdonított bizonyító erőt próbálja kétségbe vonni. Következésképpen ezt az érvelést mint elfogadhatatlant el kell utasítani.
- 102 Végül az E.ON Energie által az állítólagos indokolási hibára vonatkozóan előadott érv hatástalan, mivel a Törvényszék okfejtésének egyik mellékes indokát érinti. A Törvényszék által a megtámadott ítélet 105. pontjában tett, az említett érv tárgyát képező azon megállapítás ugyanis, mely szerint az E.ON Energie „tökéletesen tisztában volt a VOID feliratok jelentőségével”, az arra alapított okfejtés kereteibe illeszkedik, hogy az E.ON Energie e feliratok megjelenése előtt nem fogalmazott meg kifogásokat a jogvita tárgyát képező zár felhelyezésével kapcsolatban, amely okfejtés csak megerősíti a Törvényszék által az egyéb bizonyítékokból levont következtetéseket.

103 Az eddigiekből következik, hogy a harmadik jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A jogvita tárgyát képező zár maximális tárolhatósági idejének túllépésére vonatkozó érv mérlegelése tekintetében az indokolás állítólag logikátlan jellegére alapított negyedik jogalapról

A felek érvei

104 Az E.ON Energie az indokolásnak a logika szabályai állítólagos megsértéséhez kapcsolódó hiányosságára hivatkozik. Az E.ON Energie szerint a Törvényszék az E.ON Energie épületében történő további zárfelhelyezések keretében használt záruk megfelelő működéséből kiindulva a megtámadott ítélet 203. pontjában arra a logikailag megmagyarázhatatlan megállapításra jut, mely szerint magának a jogvita tárgyát képező zárnak is megfelelően kellett működnie. Márpedig a sorozatgyártásnak éppen az a jellemzője, hogy egy konkrét hiba a termékek körében csak elszigetelten okoz hiányosságokat. A Bizottság nem bizonyította, hogy az ugyanazon készletből származó valamennyi zár hibátlan volt. Ezenkívül a jelen ügyben nem vitatott, hogy a többi zárat nem olyan ajtókra helyezték fel, amelyek hangszigetelő lapokból és eloxált alumíniumkeretből álltak, hanem három irattartó szekrényre. Az E.ON Energie pontosítja, hogy a Törvényszék által tett megállapítások belső logikáját vitatja, nem pedig a Törvényszék által végzett ténybeli mérlegeléseket.

105 A Bizottság szerint a negyedik jogalap elfogadhatatlan, mivel az E.ON Energie a Törvényszék ténybeli megállapításainak vitatására szorítkozik, mindamellett pedig e jogalap megalapozatlan.

A Bíróság álláspontja

106 Amennyiben a Törvényszék a megtámadott ítélet 203. pontjában abból indul ki, hogy a szóban forgó valamennyi zár ugyanabból a készletből származik, olyan ténybeli megállapításról van szó, amelyet az E.ON Energie a jelen ítélet 64. és 65. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a tényállás elferdítésének hiányában nem vonhat kétségbe a Bíróság előtt.

107 Ami azt az érvelést illeti, amelyben az E.ON Energie az olyan felületek között fennálló állítólagos különbségekből indul ki, amelyekre a szóban forgó zárat felhelyezték, meg kell jegyezni, hogy az E.ON Energie nem vitatja a megtámadott ítélet 122. pontjában tett azon kifejezett megállapítást, mely szerint a gyártó által nyújtott és a Bizottság szakértője által végzett próbákkal megerősített tájékoztatás szerint a használt zár típusa „gyakorlatilag minden tartóhoz alkalmas”. E feltételek mellett ez az érvelés hatástalan, mivel elvonatkoztat a Törvényszék által előterjesztett indokolást alátámasztó kulcsfontosságú körülménytől, vagyis nem vonhatja kétségbe ezt az indokolást.

108 Végül hozzá kell tenni, hogy a Bizottság helyesen jegyzi meg, hogy ha valamely vállalkozás csupán annak lehetőségére hivatkozva kétségbe vonhatná a zár bizonyító erejét, hogy e zár hibás volt, a Bizottságnak nem lenne semmilyen lehetősége arra, hogy zárat használjon. Ezért nem lehet helyt adni az ilyen érvelésnek, amelyet nem támasztanak alá a jogvita tárgyát képező zár hiányosságát alátámasztó bizonyítékok.

A jogvita tárgyát képező zár állapotának értékelése tekintetében a bizonyításfelvétel szabálytalanságaira, az in dubio pro reo elvének megsértésére és állítólagos ellentmondásokra alapított ötödik jogalapról

A felek érvei

109 Az E.ON Energie azt kifogásolja, hogy a Törvényszék megsértette a szabályszerű bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat, a logika szabályait és az *in dubio pro reo* elvét. Különösen, a Törvényszék a megtámadott ítélet 146. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor hatástalanként elutasította az

ajtó keretén található „VOID” feliratok állapotára vonatkozó érvet. Ezáltal a Törvényszék ellentmondott a saját megállapításainak, valamint a Bizottság nem vitatott előadásának. Az E.ON Energie szerint ugyanis a Bizottság saját előadásából kitűnik, hogy a zár minden egyes áthelyezése a betűk sérülését vonja maga után, vagyis a „VOID” jelölések sértetlensége azt bizonyítja, hogy a zárnak az eltávolítása utáni áthelyezését ki lehet zárni. Ha a jogvita tárgyát képező zárnak az ajtó keretére tapadó részén nem zárható ki a hamis pozitív reakció, az *in dubio pro reo* elve alapján úgy kell tekinteni, hogy ugyanez a helyzet a zárnak az ajtó felületére tapadó részével kapcsolatban is, ami alapján azon megállapításnak is ellent lehet mondani, amely szerint a „VOID” feliratoknak a jogvita tárgyát képező záron, vagy legalábbis annak egy részén történő megjelenése minden esetben azt jelenti, hogy az említett zárat feltörték, az öntapadós címkét pedig eltávolították.

- 110 Ezenkívül a szabályszerű bizonyításfelvételre vonatkozó szabályok megsértésének minősül, hogy a Törvényszék ezzel összefüggésben nem rendelt el bizonyításfelvételt. E tekintetben az E.ON Energie hangsúlyozza, hogy jogkérdésnek minősül az a kérdés, hogy valamely meghatározott bizonyíték megszerzése szabályszerűen és az e területre irányadó elvek – ideértve az *in dubio pro reo* elvét – tiszteletben tartásával történt-e.
- 111 A Bizottság vitatja ezeket az érveket, és különösen úgy véli, hogy az E.ON Energie ténybeli megállapításokat próbál újból vitatni. Az ötödik jogalap tehát a Bizottság szerint elfogadhatatlan.

A Bíróság álláspontja

- 112 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a fellebbezés elfogadhatatlan, amennyiben anélkül, hogy akár egyetlen olyan érvet is tartalmazna, amely kifejezetten azonosítja a Törvényszék ítéletében fellelhető jogi hibát, a Törvényszék előtt már előterjesztett jogalapok és érvek megismétlésére szorítkozik, ideértve az olyan tényeken alapuló jogalapokat és érveket, amelyeket a Törvényszék kifejezetten elutasított. Az ilyen fellebbezés ugyanis valójában olyan kérelemnek minősül, amely csupán a Törvényszékhez benyújtott keresetlevél újbóli vizsgálatára irányul, ami nem tartozik a Bíróság fellebbezési hatáskörébe (a C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-123. o.] 51. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 113 Ezzel szemben, amennyiben a fellebbező azt vitatja, hogy a Törvényszék miként értelmezi vagy alkalmazza az uniós jogot, akkor az első fokon vizsgált jogi szempontokat a fellebbezési eljárás során újból meg lehet tárgyalni. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem tudná fellebbezését a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, akkor a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (a C-229/05. P. sz., PKK és KNK kontra Tanács ügyben 2007. január 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-439. o.] 32. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 114 A jelen esetben, jóllehet az E.ON Energie az *in dubio pro reo* elvének megsértésére, valamint az indokolás állítólagos ellentmondására hivatkozik, az ezen állítások alátámasztása érdekében általa előadott egyedüli magyarázat valójában abból áll, hogy kétségbe vonja a Törvényszék által az elé terjesztett bizonyítékok alapján tett ténybeli megállapításokat. Így az E.ON Energie nem fejt ki a Törvényszék mérlegelésében fellelhető jogi hibákat, és nem vitatja az uniós jog Törvényszék általi értelmezését vagy alkalmazását.
- 115 Azon bizonyításfelvételt illetően, amelyet a Törvényszék elmulasztott elrendelni, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyedül a Törvényszék dönthet az előtte folyamatban lévő üggyel kapcsolatban a rendelkezésére álló információk kiegészítésének szükségességéről. Az, hogy az eljárási iratok bizonyító erejűek-e, vagy sem, egyedül a tényállás Törvényszék általi mérlegelése körébe tartozik, amelyre a szintén állandó ítélkezési gyakorlat szerint nem terjed ki a Bíróság által a fellebbezési eljárás keretében gyakorolt felülvizsgálat, kivéve a tényállás vagy a bizonyítékok

elferdítésének esetét (lásd a C-119/97. P. sz., Ufex és társai kontra Bizottság ügyben 1999. március 4-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-1341. o.] 66. pontját, valamint a C-315/99. P. sz., Ismeri Europa kontra Számvevőszék ügyben 2001. július 10-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-5281. o.] 19. pontját).

- 116 A jelen fellebbezésben semmi nem enged arra következtetni, hogy a jelen ügyben erről lenne szó. Mint azt ugyanis a főtanácsnok az indítványának 84. pontjában megjegyezte, a Törvényszék által a megtámadott ítélet 146. pontjában azzal kapcsolatban levont következtetést, hogy a jogvita tárgyát képező zárat a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka folyamán eltávolították a G.505. sz. helyiség ajtajáról, a jogilag megkövetelt módon alátámasztja a Törvényszék által a rendelkezésére álló bizonyítékok ezen ítélet 136–145. pontjában lefolytatott vizsgálata.
- 117 Ezért nem kifogásolható a Törvényszékkel szemben, hogy nem adott helyt az E.ON Energie további bizonyításfelvétel elrendelésére irányuló kérelmének.
- 118 Az eddigieket figyelembe véve az ötödik jogalapot el kell utasítani.

A jogsértés súlyának és a bírság összegének értékelése során felmerülő téves jogalkalmazás eseteire, különösen pedig az arányosság elvének megsértésére alapított hatodik jogalapról

A felek érvei

- 119 Az E.ON Energie azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, és különösen megsértette az arányosság elvét azért, hogy a jogsértés súlyára és a bírság összegére vonatkozó értékelésében nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a Bizottság nem terjesztett elő olyan bizonyítékot, amely alkalmas lett volna annak bizonyítására, hogy a G.505. sz. helyiség ajtaját ténylegesen kinyitották, illetve hogy iratokat vittek el. Márpedig az E.ON Energie szerint meghatározó elemekről van szó annyiban, amennyiben a zár felhelyezésének célja – amint a megtámadott ítélet 291. pontja fogalmaz – a zár alá helyezett helyiségben lévő dokumentumok bármiféle manipulációjának megakadályozása. Az E.ON Energie hozzáteszi, hogy a Törvényszéknek korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva ennek megfelelően csökkentenie kellett volna a bírság összegét. Az E.ON Energie továbbá úgy véli, hogy a Törvényszék a bizonyításfelvétel szabályait illetően tévesen alkalmazta a jogot, amikor az ajtó kinyitásának kérdésében elmulasztott bizonyításfelvételt elrendelni.
- 120 Az E.ON Energie azt is előadja, hogy az, hogy a Bizottság olyan zárat használt, amelynek a maximális tárolhatósági idejét túllépték, olyan bizonytalan helyzetet eredményezett, amelyet a Törvényszéknek a bírság összegének meghatározása során figyelembe kellett volna vennie. E tekintetben az E.ON Energie analógia útján a 40/73-48/73., 50/73., 54/73-56/73., 111/73., 113/73. és 114/73. sz., Suiker Unie és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1975. december 16-án hozott ítélet (EBHT 1975., 1663. o.) 556. pontjára hivatkozik, amelyben a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy a bizonyos magatartásból eredő jogsértés a bírság összegének meghatározása céljából nem vehető figyelembe, mivel nem zárható ki, hogy a Bizottság valamely közleményének szövege alapján abban lehetett bízni, hogy az érintett magatartás az uniós joggal összeegyeztethető magatartásként mégis elfogadható.
- 121 Így a Törvényszék elmulasztotta figyelembe venni az abból eredő enyhítő körülményt, hogy maga a Bizottság okozta a jogvita tárgyát képező zár állapotát érintő, nem túl világos helyzetet, amely megtévesztésre alkalmas volt, és utólag nem lehetett tisztázni. Márpedig a Bíróság feladata, hogy a fellebbezés keretében gyakorolt felülvizsgálat során feltárja és figyelembe vegye a meghatározott magatartás súlyosságának mérlegelése szempontjából jelentős valamennyi körülményt.
- 122 A Bizottság a fenti összes érvet vitatja, és azt kéri a Bíróságtól, hogy utasítsa el a hatodik jogalapot.

A Bíróság álláspontja

- 123 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 261. cikk, valamint az 1/2003 rendelet 31. cikke értelmében a Törvényszék a Bizottság által kiszabott bírságok tekintetében korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik.
- 124 A Törvényszék tehát jogosult arra, hogy e bírságok jogszerűségének egyszerű vizsgálatán kívül a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és következésképpen a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét törölje, csökkentse vagy növelje (a C-3/06. P. sz., Groupe Danone kontra Bizottság ügyben 2007. február 8-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-1331. o.] 61. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 125 Ezzel szemben a Bíróságnak nem feladata, amikor a fellebbezés keretében jogkérdésekről határoz, hogy méltányossági okból saját értékelésével helyettesítse a Törvényszék értékelését, amely korlátlan felülvizsgálati jogkörében dönt a vállalkozásokra az uniós jog megsértése miatt kiszabott bírságok összegéről (lásd ebben az értelemben a C-310/93. P. sz., BPB Industries és British Gypsum kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-865. o.] 34. pontját, valamint a C-248/98. P. sz., KNP BT kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-9641. o.] 54. pontját).
- 126 Így a bírság összegének nem megfelelő jellege folytán csak akkor lehetne megállapítani, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a szankció mértéke nem csupán nem megfelelő, hanem oly mértékben eltúlzott, hogy az már aránytalan.
- 127 A jelen esetben kiszabott bírság állítólag aránytalan jellegére vonatkozóan az E.ON Energie által megfogalmazott állításokat illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 294. pontjában három olyan okot fejtett ki, amelyek magyarázatul szolgálnak azon döntésére, hogy a bírság összegét 38 millió euróban határozta meg; ezen okok először is a zártörés különösen súlyos jellegére, másodszer az E.ON Energie méretére, harmadszor pedig arra vonatkoznak, hogy biztosítani kell a bírság kellően elrettentő hatását.
- 128 A fenti okok közül az elsővel kapcsolatban meg kell állapítani, mint azt a Bizottság is felidézi, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 85. és 218. pontjában helyesen kifejtette, hogy a zártörést megvalósító tényállás szempontjából nincs jelentősége, hogy a lezárt helyiségbe valaki ténylegesen belépett-e, vagy sem. Az 1/2003 rendelet 20. cikke (2) bekezdése d) pontjának és 23. cikke (1) bekezdése e) pontjának ugyanis az a célja, hogy védjék a helyszíni vizsgálatokat az azon egyszerű tényből származó fenyegetéstől, hogy a zárat feltörték, aminek következtében kétségessé válik a lezárt helyiségben lévő bizonyítékok érintetlensége.
- 129 Mindezek alapján a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 294. pontjában úgy ítélte meg, hogy a zártörésben megnyilvánuló jogsértés már természeténél fogva különösen súlyos, vagyis el kell utasítani az E.ON Energie azon érveit, melyek szerint e mérlegelést módosítani kellett volna annak, hogy a G.505. sz. helyiség ajtaját a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka során állítólag nem nyitották ki.
- 130 Az E.ON Energie méretére vonatkozó második okot illetően meg kell jegyezni, hogy amikor a Törvényszék azt mérlegelte, hogy a bírság e mérethez képest arányos-e, a megtámadott ítélet 296. pontjában megállapította, hogy az e vállalkozással szemben kiszabott 38 millió euró összegű bírság az éves üzleti forgalma 0,14%-ának felel meg. E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy e százalékos arányt, amelyet már a megtámadott határozat (113) preambulumbekkezdése is említett, az E.ON Energie sem a Törvényszék, sem pedig a Bíróság előtt nem vitatta, a jelen fellebbezés keretében tehát elfogadottnak tekinthető adatról van szó.

- 131 E feltételek mellett meg kell állapítani, hogy az E.ON Energie nem adott elő egyetlen érvet sem, amely bizonyíthatná, hogy az, hogy a Törvényszék helybenhagyta a bírság ilyen összegben történő meghatározását, önmagában a vállalkozás méretéhez képest aránytalan lett volna.
- 132 Hasonlóképp, a bírság kellően elrettentő hatása biztosításának szükségességéhez kapcsolódó harmadik okkal kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése szerint, amennyiben a Bizottság megállapítja az EK 81. cikkben és az EK 82. cikkben foglalt anyagi jogi szabályok megsértését, az érintett vállalkozásra az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-áig terjedő bírságot szabhat ki. Ezért az a vállalkozás, amely akadályozza a Bizottság vizsgálati műveleteit oly módon, hogy feltöri a Bizottság által a dokumentumok érintetlenségének a vizsgálat szükséges időtartama alatt történő megóvása érdekében felhelyezett zárat, a Bizottság által összegyűjtött bizonyítékok eltüntetésével kivonhatja magát az ilyen szankció alól, vagyis az ilyen vállalkozást az 1/2003 rendelet 23. cikkének (1) bekezdése alapján meghatározott bírság összegével el kell rettenteni az ilyen cselekményektől. Márpedig a zártörés megállapításától kezdve nem zárható ki, hogy ilyen cselekményekre került sor.
- 133 Ezért tekintettel arra a bírságra, amelyet az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése alapján akkor lehetne kiszabni az E.ON Energiével szemben, ha a kifogásolt magatartások bizonyítást nyertek volna, a vitatott határozatban megállapított és a Törvényszék által a megtámadott ítéletben helybenhagyott, 38 millió euró összegű és az E.ON Energie éves üzleti forgalma 0,14%-ának megfelelő mértékű bírság az elrettentő hatás biztosításának szükségességéhez képest nem tekinthető túlzottnak. A teljesség kedvéért hozzá kell tenni, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 294. pontjában kifejtette a jelen ítélet fenti 127. pontjában említett három okot, az alkalmazott szankció arányossága tekintetében a jogilag megkövetelt módon megindokolta teljes körű felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében meghozott határozatát.
- 134 Az eddigiekre tekintettel teljes egészében el kell utasítani az E.ON Energie arra vonatkozó érveit, hogy a Törvényszék a jogsértés súlyosságának és a bírság összegének mérlegelése keretében állítólag megsértette az arányosság elvét.
- 135 Ami az E.ON Energie által a bizonyításfelvételre vonatkozóan előadott érveket illeti, amennyiben az E.ON Energie ezzel összefüggésben azt állítja, hogy a Törvényszéknek bizonyításfelvételt kellett volna elrendelnie annak megállapítása érdekében, hogy a G.505. sz. helyiség ajtaját a 2006. május 29-éről 30-ára virradó éjszaka során kinyitották-e, és ha igen, milyen módon, emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 115. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint egyedül a Törvényszék dönthet az előtte folyamatban lévő üggyel kapcsolatban a rendelkezésére álló információk kiegészítésének szükségességéről. Mindezek alapján a hatodik jogalap keretében nem kifogásolható a Törvényszékkel szemben, hogy többek között a megtámadott ítélet 84–86. pontjában úgy döntött, hogy nem egészíti ki ezeket az információkat, különösen pedig nem hallgatja ki tanúként a kulccsal rendelkezőket, annál is inkább, hogy e személyek a közigazgatási eljárás szakaszában már eskü alatt nyilatkozatokat tettek.
- 136 Az E.ON Energie arra alapított állítását illetően, hogy a megtevesztésre alkalmas és utóbb nem tisztázható, nem túl világos helyzetet maga a Bizottság okozta, meg kell jegyezni, hogy a fent hivatkozott Suiker Unie és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet – amelyre az E.ON Energie ebben az összefüggésben hivatkozik – nem vonatkoztatható a jelen ügyre. A Bíróság ugyanis már elutasította az összes olyan jogalapot, amelyek a Törvényszék által kialakított érdemi mérlegelések, különösen pedig azon mérlegelés megkérdőjelezésére irányultak, amely szerint a jogvita tárgyát képező zár működését nem befolyásolta e zár tárolhatósági idejének túllépése, amely mérlegelést a Törvényszék a megtámadott ítéletnek többek között a 63. és a 199–203. pontjában folytatta le, majd a bírság meghatározásával összefüggésben az ítélet 290. pontjában is felidézte. Így az E.ON Energiének nem lett volna semmilyen oka arra, hogy ellenezze a jogvita tárgyát képező zár használatát, még akkor sem, ha a tárolhatósági idő túllépéséről tudott volna, az e zár felhelyezésének időpontjában tehát az erre vonatkozó információ hiánya nem tekinthető enyhítő körülménynek.

- 137 A továbbiakat illetően elegendő megállapítani, hogy az E.ON Energie a hatodik jogalap keretében előadott érveivel a tényállásnak, illetve a bírság összege megfelelő jellegének újbóli mérlegelését kívánja elérni. A jelen ítélet 64. és 125. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen érveket mint megalapozatlanokat el kell utasítani.
- 138 Az eddigiekből következően a hatodik jogalapot, következésképpen pedig a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 139 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel az E.ON Energie peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) A Bíróság az E.ON Energie AG-t kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások